
Sprawozdanie z działalności Towarzystwa w 2000 r. : Sprawozdanie Sekretarza Generalnego

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 62 - 63, 110-115

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

C. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA W 2000 R.

1. SPRAWOZDANIE SEKRETARZA GENERALNEGO

Rok 2000 był trzecim i ostatnim rokiem trzyletniej kadencji (1998–2000) obecnego Zarządu TNW.

1. W końcu roku 2000 liczba członków wynosiła 425 osób, w tym 298 członków zwyczajnych i 127 członków korespondentów.
2. W minionym roku zmarli następujący członkowie naszego Towarzystwa:
 - Jan Nielubowicz (zm. 2.02.2000), członek Wydz. V TNW od 1982 r. Znakomity chirurg, członek PAN, członek honorowy Tow. Chirurgów Polskich i wielu towarzystw naukowych, współtwórca nowoczesnej chirurgii transplantologicznej.
 - Grzegorz Sinko (zm. 5.04.2000), członek Wydz. I TNW od 1982 r. Profesor filologii angielskiej UW, znawca i tłumacz dramatu angielskiego, wychowawca wielu pokoleń anglistów w Polsce.
 - Bohdan Paszkowski (zm. 13.08.2000). Członek Wydz. VI od 1983 r. Prof. zwyczajny Politechniki Warszawskiej. Członek PAN, specjalista w zakresie elektroniki, fizyki technicznej, technologii elektronicznej
 - Tadeusz Jaroszewski (zm. 28.07.2000). Członek Wydz. II TNW. Historyk sztuki nowożytnej, powszechnej i polskiej.
 - Janusz Lech Jakubowski (zm. 7.05.2000), członek Wydz. VI. Specjalista w zakresie techniki wysokich napięć. Twórca Inst. Elektrotechniki w Warszawie. Twórca Politechniki w Algierze.
 - Jan Kacprzak (zm. 26.04.2000), członek Wydz. VI od 1988 r., pracownik Inst. Maszyn Elektrycznych PW, specjalista w zakresie elektrotechniki, trakcji elektrycznej, automatyki urządzeń trakcyjnych.
 - Joanna Rapacka (zm. 30.11.2000), członek Wydz. I od 1993 r. Historyk literatury chorwackiej i serbskiej, wychowawca wielu pokoleń slawistów.
 - Wiesław Barej (zm. 14.11.2000), członek Sekcji Rolnej Wydz. VI. Profesor SGGW, specjalista w zakresie fizjologii zwierząt.
3. 7 marca 2000 r. dokonano wyboru 15 nowych członków Towarzystwa. Członkami korespondentami Wydz. I zostali: Stanisław Godziński, Jadwiga Zieniukowa, ponadto dwóch członków korespondentów Wydz. I zostało

członkami zwyczajnymi, są to Andrzej Lam i Krzysztof Wrocławski. Członkiem korespondentem Wydz. II został Tadeusz Wierzbicki. Wydz. III Jerzy Langer i Katarzyna Chałasińska-Macukow, Wydz. IV – Włodzimierz Gut, Krzysztof Jażdżewski, Iwona Fijałkowska. Ponadto członek koresp. Wydz. IV Hubert Junosza-Szanlawski został członkiem zwyczajnym. Do Wydz. V wybrano dwóch członków korespondentów: Jerzego Majkowskiego i Edwarda Towpika. Wydz. VI – Władysław Torbicz, Karol Jach, Roman Domański, Krzysztof Santarek, Jerzy Wróbel. Ponadto 3 członków korespondentów Wydz. VI zostało przeniesionych do grona członków zwyczajnych: Tadeusz Morawski, Jerzy Gaździcki, Maciej Bossak.

Witold Rudowski, prezes TNW w dwóch ostatnich kadencjach (1995–2000) został odznaczony Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski, za zasługi dla chirurgii polskiej (2000 r.).

4. W roku sprawozdawczym odbyło się 8 zebrań plenarnych Towarzystwa o szerszej – interdyscyplinarnej tematyce połączonych zwykle z wykładami:
- 7.03. 2000r. zebranie ogólne, sprawozdawcze za 1999r, połączone z wyborami nowych członków;
 - 13.03.2000 r. Wydz. II TNW, wspólnie z Zarządem Głównym Polskiego Towarzystwa Filozoficznego i Instytutem Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego, zorganizowały sesję naukową, w 10 rocznicę śmierci Klemensa Szaniawskiego pt. „Między mądrością a nauką”, na której znalazły się wystąpienia Anny Jedynek, Władysława Strużewskiego, Marka Rembierza, Marty Kuc, Jana Woleńskiego;
 - 6.04.2000 r. sympozjum nt. „Początek życia” zorganizowane przez Wydział V Nauk Lekarskich TNW. Na sympozjum zostały wygłoszone następujące wykłady: Marka Kowalczyka – *Początek życia czy tylko problem biologiczny*, Marka Maleszewskiego – *Zapłodnienie i początek rozwoju ssaków*, Doroty Korus-Bieli (Lublin) – *Prenatalny okres rozwoju człowieka jako przedmiot badań psychologii*, Tadeusza Biessagi (Kraków) – *Antropologiczny status embrionu ludzkiego*, Marka Wichrowskiego (Warszawa) – *Początek życia a początek człowieka. Analiza kryterium strukturalno genetycznego*, Jacka Zaremby (Warszawa) – *Aspekty etyczne badań genetycznych płodu ludzkiego*, Eleonory Zielińskiej (Warszawa) – *Ochrona prawna początku życia*, Jerzego Naumanna (Warszawa) – *Tańsze życie*;
 - 20.06.2000 r. zebranie ogólne, na którym Marcin Rościszewski wygłosił wykład nt. *Polska granica wschodnia – wschodnią granicą integracji europejskiej*.

- 30.10.2000 r. (sala Okrągłego Stołu) zebranie ogólne, na którym Jerzy Szacki wygłosił wykład pt. *Trzy pojęcia polskości*.
- 10.11.2000 r. sesja naukowa organizowana przez Wydział I i II TNW oraz Polskie Towarzystwo Semiotyczne ku czci Witolda Doroszewskiego, w rocznicę wydania jego książki pt. *Elementy leksykologii i semiotyki*. W programie sesji wystąpili: Barbara Bartnicka, Jan Doroszewski, Renata Graczykova, Joanna Jurewiczowa (wnuczka Witolda Doroszewskiego) oraz Jadwiga Puzynina.
- 23.11.2000 r. przypadła dwusetna rocznica powstania Królewskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Z tej okazji odbyło się szereg imprez:
 - Członkowie Zarządu TNW wzięli udział w sesji Sejmowej RP 19.09.2000 r. poświęconej sprawom regionalnych towarzystw naukowych przyjaciół nauk oraz innych zajmujących się upowszechnianiem nauki i kultury, połączonej z wystawą dokonań edytorskich. Z TNW przekazanych zostało do biblioteki sejmowej 8 książek wydanych przez Towarzystwo.
- 23.11.2000 r. w Pałacu Staszica została otwarta wystawa pod tytułem: „...którzy nauki, cnotę, Ojczyznę kochają – znani i nieznani członkowie Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk w Warszawie”. Wystawa prezentowana była do końca stycznia 2000 r. Organizatorem wystawy było Archiwum PAN, Towarzystwo Naukowe Warszawskie i Archiwum Akt Dawnych. Na wystawie ukazany został dorobek TPN oraz jego miejsce w życiu kulturalnym, naukowym i politycznym kraju poprzez prezentację sylwetek członków TPN w różnych grupach zawodowych (lekarze, pisarze, inżynierowie, ekonomiści, prawnicy, naukowcy, malarze, politycy itp.), a także okoliczności powstania, założenia organizacyjne oraz tragiczne zajścia towarzyszące likwidacji Towarzystwa po upadku Powstania Listopadowego. Wydany został drukiem katalog wystawy, przedstawiający historię działalności oraz zbiory Królewskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk noty biograficzne wszystkich członków TPN, inwentarz akt przechowywanych w Archiwum Głównym Akt Dawnych i opis obiektów prezentowanych na wystawie. Przez cały czas trwania wystawy prowadzony był program edukacyjny „Tradycje WTPN i współczesny ruch naukowy” z którego korzystała młodzież z gimnazjów i liceów, a których patronami są członkowie TPN. Młodzież zwiedzała wystawę z przewodnikiem, brała udział w dniach otwartych poświęconych towarzystwom naukowym, brała udział w lekcjach muzealnych, koncertach muzycznych, odczytach; otwarcie wystawy poprzedziło nabożeństwo ekumeniczne z udziałem

Biskupa Pomocniczego Archidiecezji Warszawskiej Piotra Jareckiego oraz Biskupa Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego Jana Szarka, odprawione 23.11.2000 r. o godz. 11⁰⁰ w Kościele Świętego Krzyża na Krakowskim Przedmieściu 3;

- oprawę muzyczną obchodów stanowił koncert symfoniczny Studia Koncertowego Polskiego Radia im. Witolda Lutosławskiego 14.12. Orkiestra Symfoniczna Państwowej Szkoły Muzycznej im. Józefa Elsnera w Warszawie, pod dyrekcją Piotra Wajraka, pt. „Muzyka polska – polonezy” poświęcony twórczości wybitnych członków TPN (Józefa Elsnera, Michała Ogińskiego, Karola Kurpińskiego, F. Chopina, St. Moniuszki, Ignacego Paderewskiego i innych);
- 15.12.2000 r. odbył się również koncert kolęd i pastorałek w wykonaniu Młodzieżowej Orkiestry Kameralnej „Divertimento” Państwowej Szkoły Muzycznej I st. nr 4 im. Karola Kurpińskiego w Warszawie;
- 29.11.2000 r. z okazji dwusetnej rocznicy powstania Królewskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk odbyła się sesja jubileuszowa, na której przedstawiciele poszczególnych Wydziałów TNW mieli wystąpienia na tematy związane z osiągnięciami swojej specjalności i tak: prof. Barbara Bartnicka – „Z prac Towarzystwa Przyjaciół Nauk nad językiem polskim (1800–1830)”, Władysław Kupiszewski „Udział językoznawców polskich w pracach Towarzystwa Naukowego Warszawskiego w pierwszej połowie XX wieku”, Zbigniew Sudolski – „Wybitni pisarze i badacze literatury w Tow. Przyjaciół Nauk (1800–1830) i Tow. Naukowym Warszawskim (1907–1952)”. Jan Woleński – „Filozofia i logika polska na przełomie XIX i XX w i w wieku XX”. Juliusz Bardach „Towarzystwo Przyjaciół Nauk 1800–1830”, Teresa Dunin-Wąsowicz, „Mediawistyka w okresie międzywojennym w wydawnictwach Towarzystwa Naukowego Warszawskiego”, Wiesław Żelazko „Powstanie polskich szkół matematycznych”, Jan Jurczak – „Wpływ Królewskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk na rozwój chemii w Polsce”, Zdzisław Mikulski – „Nauki o Ziemi w Królewskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk” – Tadeusz Majewski – „Nauki biologiczne w działalności Królewskiego Tow. Przyjaciół Nauk i TNW”, Bolesław Orłowski – „Problematyka techniczna w Królewskim TPN”, Andrzej Śródka – „Rola lekarzy w utworzeniu Towarzystwa Naukowego Warszawskiego”. Włodzimierz Zych – „Profesorowie Politechniki Warszawskiej w historii TNW”, Roman Starck – „Nauki rolnicze w TNW”. Zbiór referatów znajduje się w specjalnej publikacji TNW „200-lecie Towarzystwa

Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk” pod red. Zdzisława Mikulskiego. Warszawa 2001;

- 15.12.2000 r. (sala Okrągłego Stołu) w Pałacu Staszica odbyła się sesja naukowa w rocznicę urodzin Kazimierza Ajdukiewicza, zorganizowana przez TNW i Polskie Towarzystwo Semiotyczne. Na sesji głos zabrali: Barbara Stanosz, Adam Nowaczyk, Jan Woleński, Jerzy Pelc.
- 5. Działalność odczytową w ramach zebrań wydziałowych prowadziły wszystkie Wydziały i Komisje. Odbyło się 30 zebrań z odczytami i referatami. W poszczególnych Wydziałach odbyła się następująca liczba zebrań: Wydz. I – 7, Wydz. II – 4, Wydz. III – 1, Wydz. IV – 4, Wydz. V – 2, Wydz. VI – 3, Komisja Kultury Słowa – 9;
- 6. W ramach działalności wydawniczej TNW w roku 2000 wydane zostały, dzięki dotacji KBN, następujące pozycje:
 - Zbigniew Greń: *Śląsk Cieszyński. Dziedzictwo językowe*
 - Anna Czekanowska: *Pathways of ethnomusicology*
 - Helena Owsiany: *Polacy w łagrach Rosyjskiej Północy*
 - Sergiusz Rudnicki: *Gwara polska wsi Karczunek koło Żytomierza na tle gwar południowokresowych.*
 - Andrzej Danysz: *Problemy i sytuacja lekarzy-emerytów w Polsce*
 - „Rocznik TNW” nr LXII za 1999 r, pod red. Zdzisława Mikulskiego.
- 7. W 2000 r. kontynuowano współpracę z Fundacją im. Stefana Batorego w ramach programu wspierania udziału młodych pracowników naukowych z Polski w wyjazdach na zagraniczne konferencje naukowe. W roku sprawozdawczym przeprowadzone zostały 4 konkursy: 8/2000–zima, 9/2000–wiosna, 10/2000–lato, 11/2000–jesień. Łącznie rozpatrzono 312 wniosków. Przyznano stypendia 115 osobom na łączną kwotę 235013 PLN. Koszty związane z obsługą techniczną wyniosły 47352 PLN. Łącznie wydano w 2000 r. – 284300 PLN.

W ostatnich miesiącach 2000 r. podjęte zostały rozmowy z Fundacją na Rzecz Nauki Polskiej, która od II kwartału 2001 r. przejmie finansowanie programu „Wyjazdy na konferencje i kongresy międzynarodowe”.
- 8. Ponadto podjęte zostały następujące działania:
 - Zarząd TNW wystąpił do Ambasadora Irlandii w sprawie wmurowania tablicy pamiątkowej ku czci wielkiego logika, na budynku w Dublinie, gdzie mieszkał Jan Łukasiewicz w latach 1946–1956. Był on jednym z najwybitniejszych logików XX wieku, profesorem i dwukrotnym rektorem UW, ministrem w rządzie Paderewskiego, członkiem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Jan Łukasiewicz spędził ostatnie lata życia (po drugiej wojnie światowej) w Irlandii. Jego pomnik stanął

w nowym gmachu Biblioteki UW w Warszawie. Jego imieniem nazwano też Departament of Computer Sciences w Dublinie;

- TNW przyłączyło się do inicjatywy Rektora UW skierowanej do Prezydenta m. st. Warszawy w sprawie nadania jednej z ulic stolicy imienia wielkiego warszawianina Alfreda Tarskiego. Był on uczniem Jana Łukasiewicza, absolwentem i docentem UW, sławnym logikiem.
- 14 stycznia 2001 r. mija 100 lat od jego urodzenia. Zarząd TNW wystąpił do ministra łączności RP z inicjatywą wydania znaczka pocztowego z jego portretem oraz okolicznościowej koperty.

Rok 2000 był szczególnie bogaty, gdy chodzi o zebrania ogólne Towarzystwa i ich program naukowy, jak wymienione uroczystości związanych z 200. rocznicą utworzenia Królewskiego Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. W ten sposób m.in. zrealizowane zostały postulaty członków zgłaszane na poprzednim dorocznym zebraniu.